

MANUÁL K ZÁVEREČNÝM PRÁCAM PRE ODBOR PÔRODNÁ ASISTENCIA, JLF UK V MARTINE.

Podmienky zadávanie tém záverečných prác, požiadavky na štruktúru práce, postup odovzdania prác a pod. upravujú na JLF UK nasledovné smernice:

Smernica rektora UK č. 12/2013 o základných náležitostiach záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác, kontrole ich originality, uchovávaní a sprístupňovaní na UK v Bratislave

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2013/Vp_2013_12.pdf

Dodatok č.1. k Smernici UK č. 12/2013:

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2017/Vp_2017_07.pdf

Dodatok č.2. k Smernici UK č. 12/2013

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2018/Vp_2018_06.pdf

Dodatok č.3. k Smernici UK č. 12/2013

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2020/Vp_2020_05.pdf

Vnútrotný predpis č. 13/2022- Rozhodnutie dekana JLF UK V Martine, Vykonávací predpis týkajúci sa záverečných (bakalárskych a diplomových) prác študentov JLF UK

https://www.jfmed.uniba.sk/fileadmin/jlf/Dekanat/Sekretariat/Legislativa/Rok_2022/VP_2022_13_vykonavaci_predpis_zaverecne_prace.pdf

Dodržanie všetkých požiadaviek obsiahnutých v smerniciach je podmienkou úspešnej obhajoby práce na všetkých stupňoch štúdia pôrodnej asistencie na JLF UK.

FORMÁLNA STRÁNKA PRÁCE

Rozsah záverečnej práce

- Rozsah **bakalárskej práce** je **30 až 40** normovaných strán.
- Rozsah **diplomovej práce** je **30 až 50** normovaných strán.
- Rozsah **dizertačnej práce** je 80 až 120 normostrán.
- Rozsah **rigoróznej práce** je 80 normovaných strán.

Do rozsahu práce sa započítava len hlavný text, t.j. úvod, jednotlivé kapitoly, záver a zoznam použitej literatúry (do rozsahu práce sa nezapočítavajú titulné strany, abstrakty a nepovinné súčasti ako napr. zoznam skratiek alebo prílohy). **NEODPORÚČA SA PRESAHOVAŤ STANOVENÝ ROZSAH STRÁN PRÁCE.**

Úprava

Záverečná práca musí byť napísaná podľa platných pravidiel slovenského jazyka, musí rešpektovať formálne kritériá a zásady citovania literatúry. Záverečná práca sa vypracúva v tlačenej podobe, vytlačená zvyčajne obojstranne, je zviazaná v pevnej väzbe (nie hrebeňovej) tak, aby sa jednotlivé listy nedali vyberať.

Písmo, okraje a riadkovanie

V celej práci je odporúčaný typ písma **Times New Roman**, veľkosť písma 12, riadkovanie 1,5. Odporúčané nastavenie strany: nastavenie horného a dolného okraja je 2,5 cm, pravého okraja je 2 cm a ľavý okraj má veľkosť 3,5 cm. Orientácia textu je na výšku, formát A4.

Číslovanie strán

Strany sa začínajú číslovať až od úvodu, to znamená, že titulné strany, abstrakt, obsah, zoznamy tabuliek a skratiek, ani predhovor nie sú očíslované, avšak počítajú sa do číslovania (okrem obalu práce). Číslovanie strán končí poslednou stranou zoznamu literatúry, strany s prílohami sa nečísľujú.

Číslovanie kapitol a podkapitol

Pri číslovaní sa používajú arabské číslice. Číslovanie kapitol začína číslom 1, pričom Úvod ani Záver sa ako kapitoly neoznačujú číslom. Každú kapitolu môžeme rozdeliť na viac podkapitol. Za názvom kapitoly a podkapitoly nie je bodka. Na názvy kapitol a podkapitol sa používa zvýraznené písmo (**bold**).

OBSAHOVÁ ŠTRUKTÚRA ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Záverečná práca obsahuje nasledujúce časti:

(poradie jednotlivých častí je záväzná, boldom sú zvýraznené povinné súčasti práce, kurzívou sú vyznačené nepovinné časti, ktoré záverečná práca nemusí obsahovať):

- **obal**
- **titulný list**
- **zadanie**
- *poďakovanie (nepovinná časť)*
- **abstrakt v slovenskom jazyku** (rozsah 250-300 slov)
- **abstrakt v anglickom jazyku** (rozsah 205-300 slov)
- **predhovor** (rozsah 1-2 strany)
- **obsah**
- *zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek (nepovinná časť)*
- *zoznam skratiek a značiek (nepovinná časť)*
- *slovník (nepovinná časť)*
- **úvod** (rozsah 1-2 strany)
- **samotný text práce** (obsahuje: teoretický prehľad poznatkov, ciele a metodika, výsledky, diskusia)
- **záver** (rozsah minimálne 2 strany)
- **zoznam použitej literatúry**

Obal a úvodný list práce:

- majú predpísanú formu, ktorú je potrebné dodržať (**príloha č. 1**).

Zadanie:

- je oficiálne Zadanie školského diela schválené vedúcim školiaceho pracoviska.

Abstrakt:

- má predpísanú štruktúrovanú formu (**príloha č. 2**), je rozdelený na cieľ, metódy, výsledky a záver. Abstrakt je krátkym a výstižným zhrnutím celej práce. **Abstraktu je potrebné venovať dostatočnú pozornosť, je dôležitou časťou práce**, mal by obsahovať všetky najdôležitejšie informácie obsiahnuté v práci. Odporúčaný rozsah je 250-300 slov. Súčasťou abstraktu sú kľúčové slová (3-5 slov) vyjadrujúce hlavné témy, ktorými sa práca zaoberá.

Predhovor:

- by mal obsahovať **všeobecný úvod k téme**, zdôvodnenie, prečo je téma práce významná z pohľadu pôrodnej asistencie, okolnosti jej vzniku, zdôvodnenie výberu témy, širší domáci a zahraničný kontext témy, autorov prístup k danej téme; môže obsahovať pod'akovanie, úvod môže byť napísaný osobnejším, menej formálnym štýlom.

Úvod:

- úvod je už napísaný formálnym, odborným štýlom, obsahuje najmä jasne a veľmi **konkrétne popísané ciele práce**, tiež je tu stručne popísané akým konkrétnym témam sa venuje autorka v teoretickej časti práce, a aké metódy používa v praktickej časti práce.

Pod'akovanie, zoznam ilustrácií, zoznam tabuliek, zoznam skratiek, slovník, prílohy:

- sú nepovinné časti bakalárskej práce. Zoznamy sa uvádzajú len v prípadoch, ak prispejú k zvýšeniu prehľadnosti a zrozumiteľnosti záverečnej práce. V prípade, že v práci používame skratky, môžeme ich plné vysvetlenie uviesť v Zozname skratiek, toto je však potrebné iba v prípade, ak je v práci použitých veľké množstvo rôznych skratiek. Prílohy môžu obsahovať doplňujúce informácie k práci, každá príloha začína na novej strane, a je označená číslom a nadpisom, napr.: Príloha č.1. Dotazník použitý na zber údajov v záverečnej práci.

Záver:

- V závere je potrebné v stručnosti zhrnúť najdôležitejšie dosiahnuté výsledky, vyzdvihnúť ich význam a zhodnotiť či sa podarilo splniť ciele práce. Záver tiež môže obsahovať odporúčania do praxe. Rozsah záveru je min. 2 strany. Záver ako kapitola sa nečísluje.

Hlavná časť záverečnej práce:

Konkrétnu obsahovú štruktúru hlavnej časti práce je potrebné prispôbiť tomu, o aký typ práce ide:

Bakalárska práca:

- Môže mať charakter **jednoduchého deskriptívneho výskumu**, stanovujú sa iba výskumné otázky alebo ciele, na spracovanie výsledkov sa používa jednoduchá deskriptívna štatistika (percentá, frekvencie výskytu, miery stredu a rozptylu). Vzhľadom k charakteru a rozsahu bakalárskeho štúdia v odbore pôrodná asistencia, **v bakalárskej práci nie je odporúčané stanovovať výskumné hypotézy, ani využívať postupy indukčnej štatistiky**. Príklad štruktúry výskumne zameranej práce je v **Prílohe č.3**.

- Ďalším typom je **prakticky zameraná bakalárska práca** zameraná na **vypracovanie edukačného programu** alebo **vypracovanie návrhu štandardu starostlivosti** z oblasti pôrodnej asistencie. *Takáto práca v bakalárskom stupni štúdia nie je chápaná ako výskumná práca, a nemá sa zameriavať zhodnotenie efektivity určitého typu edukácie v danej skupine pacientov- na to by bol potrebný experimentálny výskumný plán s kontrolnou skupinou a zodpovedajúcim štatistickým spracovaním. Cieľom edukačnej bakalárskej práce je preukázať schopnosť študenta navrhnúť edukačný program a zrealizovať edukáciu v podmienkach klinickej praxe, a stručne popísať skúsenosť s realizáciou edukácie.* Príklad štruktúry prakticky zameranej práce je v **Prílohe č.4.**
- Ďalšou možnosťou je **teoretická práca**, vychádzajúcej z **prehľadu** aktuálnej vedeckej literatúry k zvolenej problematike, práca obsahuje aj metodologickú časť (popis procesu vyhľadávania literárnych zdrojov), výsledkovú časť (analýza výsledkov nájdených odborných a vedeckých zdrojoch) a diskusiu. Príklad štruktúry teoreticky zameranej práce je v **Prílohe č.5.**

Diplomová práca by prednostne mala mať výskumný charakter, pričom spracovanie výskumného problému by malo byť podrobnejšie a obsahovať hlbšiu analýzu ako v prípade bakalárskej práce. V rámci diplomovej práce by mali byť stanovené aj výskumné hypotézy a overované pomocou zodpovedajúcich (indukčných) štatistických postupov.

Práca tiež môže využívať postupy **kvalitatívnej výskumnej metodológie** (napr. obsahová analýza rozhovorov), alebo môže mať charakter **systematického prehľadu vedeckej literatúry** („review“) k zvolenej téme.

Dizertačná a rigorózna práca má charakter empirického výskumu s jasne stanovenými a primerane štatisticky overovanými výskumnými hypotézami.

Hlavná časť záverečnej práce obsahuje:

- Teoretický prehľad aktuálnych vedeckých poznatkov k téme (rozdelený do viacerých podkapitol)
- Ciele práce a charakteristika metodologických postupov
- Výsledky
- Diskusia

1. Teoretický prehľad aktuálnych vedeckých poznatkov k téme:

V teoretickej časti práce autorka definuje kľúčové pojmy práce, zameriava sa na stručný prehľad doposiaľ známych poznatkov v danej oblasti, a usiluje sa aj o kritické zhodnotenie doterajších poznatkov. V tejto časti práce autorka preukazuje **schopnosť pracovať s odbornou a vedeckou literatúrou**. Zdrojmi informácií sú predovšetkým **vedecké články** a **monografie**. Záverečná práca by mala obsahovať aj zdroje zo zahraničnej odbornej literatúry, a citovať predovšetkým **najaktuálnejšiu** literatúru (prevažne zdroje z posledných 5, maximálne 10 rokov, s výnimkou citácií dotazníkov, zásadných klasických diel v odbore, a zdrojov pre historické porovnanie).

Populárne- náučná literatúra (napr. príručky pre pacientov) a internetové stránky určené pre laickú verejnosť nie sú vhodnými zdrojmi pre záverečnú prácu.

Predovšetkým nasledovné údaje je potrebné čerpať iba z vedeckých alebo serióznych odborných zdrojov:

Definície akýchkoľvek pojmov alebo chorôb

Údaje o výskyte ochorení

Popis postupu liečby

Príčiny resp. rizikové faktory ochorení

Popis a symptomatológia ochorení, diagnostické postupy, ošetrovateľské postupy

Liečebné postupy, terapia ochorení

Akékoľvek štatistické údaje (napr. priemerný vek prvoroďičky v SR, pôrodnosť, úmrtnosť, potratovosť, prevalencia ochorení, a pod....) **musia byť podložené serióznym zdrojom** (napr. Zdravotnícka ročenka, štatistické prehľady Štatistického úradu SR a pod.)

Vedecký štýl práce:

Nielen v teoretickej časti, ale aj v celej práci zachovávame formálny, **vecný a odborný štýl textu**. V celej práci zachovávame **OBJEKTIVITU** a **NESTRANNOSŤ**, vyhýbame sa jednostrannému vyjadrovaniu vlastných politických alebo svetonázorových postojov.

2. Ciele práce a charakteristika metodologických postupov využitých v práci:

V tejto časti práce je potrebné jasne a čo najviac konkrétne popísať cieľ práce, spolu s odôvodnením, prečo bol cieľ zvolený. V prípade potreby je možné stanoviť si okrem hlavného cieľa aj niekoľko čiastkových, alebo vedľajších cieľov.

V diplomovej práci je potrebné v tejto časti jasne a výstižne formulovať hypotézy alebo výskumné otázky, ktoré budú následne v práci overované, resp. zodpovedané.

V tejto časti je tiež potrebné uviesť:

- aký **typ výskumu** (výskumného designu) bol v prácu využitý: napr. deskriptívny výskum, korelačný výskum... (NEZAMIENAJŤ spôsob zberu údajov a typ výskumu: dotazník nie je typ výskumu, ale spôsob zberu dát, čiže veta „typ výskumu bol dotazníkový prieskum“ je nesprávna).
- **výskumný súbor**, resp. popis účastníkov výskumu **vrátane spôsobu výberu** výskumnej vzorky (NEZAMIENAJŤ náhodný a zámerný/príležitostný spôsob výberu vzorky).
- podrobný **popis nástrojov zberu údajov** (napr. dotazník, pozorovanie, rozhovor)
- organizácia výskumu a zberu dát
- etické otázky výskumu
- spôsob spracovania údajov, štatistické postupy
- v prípade prakticky orientovanej práce zameranej na **vypracovanie návrhu štandardu** táto časť práce obsahuje popis spôsobu vyhľadávania literatúry a podkladov k návrhu štandardu a spôsob jeho tvorby.

- v prípade prakticky orientovanej práce zameranej na **edukáciu** táto časť obsahuje podrobný popis edukačného programu a postup jeho tvorby, postup, okolnosti a spôsob jeho realizácie, a charakteristiku účastníkov edukácie.
- v prípade **teoretickej prehľadovej práce** obsahuje táto časť takisto jasne a konkrétne stanovený cieľ práce, a tiež podrobný popis procesu vyhľadávania literárnych zdrojov, kritériá vyhľadávania zdrojov

3. Výsledky práce:

Výsledky sú spolu s diskusiou najvýznamnejšou časťou záverečnej práce (spolu by mali tvoriť približne 30 až 40% textu práce). Výsledky výskumu je potrebné **LOGICKY USPORIADAŤ** a prezentovať vo forme textu, tabuliek a grafov.

Pri písaní výsledkovej časti je vhodné vyhýbať sa duplicitě, teda **neopakovať v texte všetko čo je v tabuľkách a grafoch**. V texte stačí uvádzať len hlavné výsledky (napríklad percento najčastejšie sa vyskytujúcej odpovede na otázku v dotazníku, nie výskyt všetkých odpovedí), v tabuľkách sa uvádzajú podrobnejšie všetky výsledky. Grafy sú len doplnkové, slúžia len na ilustráciu (nie je potrebné každú tabuľku sprevádzať grafom).

Každá tabuľka aj graf musia byť očíslované a označené nadpisom, a mali by obsahovať legendu-vysvetlivky.

Každá tabuľka a graf musia byť plne zrozumiteľné aj samostatne, bez prečítania textu výsledkovej časti.

V prípade výskumnej práce poskytuje výsledková časť odpovede na všetky výskumné otázky a ciele stanovené v práci, resp. výsledok overovania hypotéz (Príloha č. 3). V prípade **práce zameranej na edukáciu** obsahuje táto časť analýzu a zhodnotenie realizovanej edukácie podľa odporúčanej štruktúry, v prípade návrhu štandardu obsahuje výsledková časť podrobný popis a analýzu samotného štandardu (Príloha č.4). V prípade **prehľadovej teoretickej práce** obsahuje táto časť analýzu a interpretáciu výsledkov nájdených v odborných a vedeckých zdrojoch (Príloha č.5).

4. Diskusia:

V diskusii záverečnej práce je potrebné zamerať sa na nasledovné aspekty:

- stručne **zhrnúť, zhodnotiť a analyzovať** získané výsledky (už na všeobecnejšej úrovni ako vo výsledkovej časti, neopakujeme presné percentá, číselné údaje, hladiny štatistickej významnosti a pod.)

- je potrebné **porovnať výsledky práce** s výsledkami iných aktuálnych výskumov na danú tému; posúdiť, či sú výsledky práce v súlade alebo naopak v rozpore s teoretickými poznatkami v danej oblasti a čo ej možné vysvetlenie rozporov

- stručne zhodnotiť **metodologicky silné a slabé stránky** práce, a to, ako mohli ovplyvniť výsledky práce a ich generalizovateľnosť

- zhodnotiť konkrétny **klinický a/alebo teoretický prínos** práce

- predložiť **návrhy a odporúčania pre prax** (mali by byť čo najviac konkrétne a detailné, nie všeobecné frázy). Odporúčania pre prax môžu byť namiesto v diskusii zaradené aj v závere práce.

ZÁSADY CITOVANIA LITERATÚRY V ZÁVEREČNEJ PRÁCI

Zásady citovania v práci sa riadia citačnou normou ISO 690, resp. STN ISO 6903, alebo normou platnou pre časopis Acta Medica Martiniana (dostupný na web stránke JLF UK).

CITOVANIE V TEXTE PRÁCE:

- V záverečnej práci za textom citovaným z odborného zdroja uvádzame v zátvorke **priezvisko autora a rok** vydania diela napr.: (Mrkvička, 2017).
- V prípade, že má dielo **dvoch** autorov, uvádzame v texte obe priezviská a rok napr.: (Mrkvička, Novák, 2017).
- V prípade, že má dielo **troch a viacerých** autorov, uvádzame v texte len priezvisko prvého autora a skratku a kol., resp. et al. v prípade zahraničných autorov napr.: (Novák a kol. 2017).
- V prípade, že ide o **presnú doslovnú citáciu** (nazývanú aj **citát**), v zátvorke sa okrem autora a roku vydania uvádza aj číslo strany na ktorej sa citát nachádza. Citát sa zvyčajne píše kurzívou, a v úvodzovkách.
- V prípade že ide o **parafrázu** (tzn. mierne upravený, preformulovaný, skrátený text), stranu nie je potrebné uvádzať.
- Takto postupujeme aj v prípade citovania zdrojov prístupných na internete- v texte uvádzame len autora a rok vydania, neuvádzame celú internetovú adresu citovaného zdroja (táto sa uvádza len v zozname literatúry, nie v texte).
- **V prípade zdrojov, kde nie je uvedený autor**, uvádza sa v texte namiesto priezviska autora zvyčajne **názov** tohto zdroja (názov citovaného článku, štandardu, alebo zákonnej normy), napríklad: (WHO Guidelines for Hand Hygiene, 2009).

príklady rôzneho uvádzania mena a roku v zátvorke:

Interview je jedným zo spôsobov získavania údajov vo výskume (Ferjenčík, 2012).

Ako uvádza Ferjenčík (2012), interview je jedným zo spôsobov získavania údajov vo výskume.

príklady uvádzania mena a roku v zátvorke v prípade dvoch autorov:

Súčasná chápanie emócií vychádza zo štvordimenzionálneho modelu (Výrost, Slaměník, 2011).

príklady uvádzania mena a roku v zátvorke v prípade troch autorov:

Ako uvádza Vágnerová a kol. (2009), narodenie dieťaťa so zdravotným postihnutím zásadne mení život a fungovanie celej rodiny.

príklad citovania viacerých zdrojov k jednému textu:

Takisto pozitívne sebahodnotenie- vyššia sebaúcta, vyššia úroveň seba-účinnosti, a pocit zmysluplnosti sa ukazujú ako faktory pozitívne ovplyvňujúce schopnosť odolávať príznakom syndrómu vyhorenia (Skaalvik et al., 2007; Pines, 2014).

príklad sekundárnej citácie (sekundárne citácie sa v bakalárskej práci odporúča používať len obmedzene):

Sobotková (in Vágnerová, 2014) výstižne uvádza, že ženská morálka sa v niektorých aspektoch odlišuje od mužskej.

V prípade viacerých diel od jedného autora z toho istého roku ich rozlišujeme malými písmenami:

Appels, 2008a Appels, 2008b

V prípade diel, ktoré nemajú autora, uvádzame v texte prvý údaj bibliografického záznamu:

Pracovníci zdravotníckych zariadení sú povinný dodržiavať štandardy upravujúce pravidlá hygieny rúk uvedené v platných normách a guedlinoch (WHO Guidelines on Hand Hygiene in Health Care, 2009).

ZOZNAM LITERATÚRY:

- V zozname literatúry **uvádzame všetky použité zdroje** z ktorých sme čerpali pri písaní práce vrátane internetových zdrojov, zákonných noriem, štatistických prehľadov, guedlinov, iných záverečných prác a pod.
- **Všetky použité zdroje zoradíme podľa abecedy** a jednotlivé zdroje nečíslujeme.
- V zozname literatúry **nesmie byť uvedený zdroj**, ktorý nie je reálne v texte práce použitý.
- Ak má dielo **viac autorov ako troch**, v zozname literatúry sa uvedie prvý autor a skratka „a kol.“, alebo „et al“ v prípade zahraničného diela.
- V prílohe č. 6. sú uvedené príklady zápisu literatúry v zozname použitej literatúry, ktoré vychádzajú z normy ISO 690, resp. STN ISO 6903. V záverečnej práci je možné použiť buď spôsob zápisu podľa tejto normy, alebo spôsob citovania používaný vo fakultnom časopise Acta Medica Martiniana, alebo tiež nasledovný zjednodušený spôsob zapisovania:

Článok v časopise:

Russell K., Ali A.: Public Attitudes Toward Breastfeeding in Public Places in Ottawa, Canada, Journal of Human Lactation, 2017, 33(2):401-408.

Článok v elektronickom časopise:

Sikorová L., Suszková M.: Ověření benefitů metody klokankování- pilotní studie, Ošetřovatelství a porodní asistence [online], 2012, 3:(4):497-504. [cit. 2017-01-12]. Dostupné na: < http://periodika.osu.cz/osetrovatelstviaporodniasistence/dok/2012-04/6_sikorova.pdf >.

Kniha:

Vágnerová M., Strnadová I., Krejčová L.: Náročné materství: Být matkou postiženého dítěte, Praha: Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1616-2.

Príspevok v zborníku:

Bánovčinová L., Hrabošová M.: Výskyt úzkosti a depresie u žien s diagnostikovaným onkogynekologickým ochorením, Výskum ako východisko praxe založenej na dôkazoch, Martin: Ústav nelekárskych študijných programov JLF UK, 2013, str. 9-17.

Guedline:

World Health Organisation: Guedline- iron supplementation in postpartum women, Geneva: WHO Document Production services, 2016, ISBN 978 92 4 154958 5

ETICKÉ OTÁZKY

V rámci empirickej časti záverečnej práce je potrebné aby sa zohľadnili všetky etické pravidlá a zásady realizácie výskumu v oblasti medicíny, resp. pôrodnej asistencie. Najmä v prípade, že sa výskumu zúčastňujú pacienti (napr. zber dát prebieha v nemocnici alebo ambulancii lekára) sa odporúča pred realizáciou výskumu získať súhlas etickej komisie (napr. Etická komisia JLF UK, etická komisia príslušnej nemocnice), a/alebo súhlas vedúceho pracoviska, na ktorom výskum bude prebiehať.

Rozhodnutie, resp. súhlas etickej komisie z realizáciou sa uvádza v samostatnej prílohe alebo sa číslo rozhodnutia uvádza v časti metódy práce a zber údajov.

Podrobnejšie sú etické otázky výskumu, najmä otázka informovaného súhlasu pacientov uvedené v prílohe č.7.

Etické zásady publikovania vedeckých publikácií na základe výsledkov záverečných prác sú uvedené v prílohe č.8.

OTÁZKY PLAGIÁTORSTVA

Záverečná práca musí byť originálnym dielom študenta, ktorý ju odovzdáva, preto platí:

- **všetky zdroje z ktorých v práci autor čerpá, sú uvedené v zozname literatúry, treba dôsledne citovať aj informácie získané z iných záverečných prác**
- **každá časť práce je dielom študenta, nie inej osoby** (úvod, teoretická časť, cieľ a metodika, výsledky vrátane tabuliek a grafov, diskusia, záver, zoznam literatúry...)

Každá práca je po odovzdaní skontrolovaná v elektronickom systéme kontroly originality pre možné plagiátorstvo. Výsledkom overovania je konštatovanie percentuálnej zhody s inými prácami evidovanými v databáze, vrátane predchádzajúcich záverečných prác toho istého študenta.

Ak študent pokračuje v záverečnej práci v spracovaní témy, ktorú spracúval aj na predchádzajúcom stupni štúdia, nepredpokladá sa medzi týmito dvoma prácami prekryvanie na viac ako 30%.

Je v kompetencii školiteľa práce a príslušnej komisie posúdiť, do akej miery sú zistené zhody s inými dielami akceptovateľné.

V prípade zistenia porušenia autorských práv predseda skúšobnej komisie navrhne dekanovi disciplinárne konanie voči študentovi.

Študent je povinný pri písaní záverečnej práce, rovnako ako pri publikovaní výsledkov zistených v záverečnej práci, pridržovať sa pravidiel stanovených Autorským zákonom (Zákon č. 85/2015 Z.z.)

KRITÉRIA HODNOTENIA ZÁVEREČNÝCH PRÁC

Študent je povinný dohodnúť sa so školiteľom čo najskôr po schválení témy **na časovom pláne a osnove práce**. Konzultácie môžu prebiehať formou osobného kontaktu alebo elektronickou formou po dohovore so školiteľom. **Účasť na konzultáciách** a systematickosť práce študenta sú jedným z kritérií, ktoré sa berú do úvahy pri posudzovaní záverečnej práce školiteľom.

Školiteľ a oponent sa v posudku zameriavajú na posúdenie týchto kritérií:

1. celková štruktúra práce:

- primeranosť štruktúry jednotlivých kapitol vzhľadom k téme, jasnosť, zrozumiteľnosť a logická nadväznosť jednotlivých kapitol, dodržanie rozsahu práce a všetkých povinných súčastí práce, primeranosť rozsahu jednotlivých kapitol

2. práca s literatúrou:

- schopnosť spracovať odbornú literatúru do zrozumiteľného a prehľadného textu (schopnosť analýzy a syntézy poznatkov), pestrosť, relevantnosť a aktuálnosť použitej literatúry, správne postupy pri citovaní zdrojov

3. dodržanie metodologických pravidiel:

- správne stanovenie výskumných cieľov, výskumného designu, meracích nástrojov, výber výskumného súboru, správnosť štatistických postupov pri spracovaní výsledkov a správnosť interpretácie výsledkov

4. formálna stránka:

- grafická, gramatická, a štylistická stránka textu, dodržiavanie vedeckého štýlu

5. praktický a/alebo teoretický prínos práce

- prínos zistených výsledkov pre odbor pôrodná asistencia, generalizovateľnosť výsledkov, možnosť využitia zistených výsledkov v praxi

6. školiteľ berie do úvahy aj systematickosť práce študenta na zadanej téme, a v posudku sa tiež vyjadruje k **výsledku kontroly originality**

PREZENTÁCIA A OBHAJOBA PRÁCE

Študent si pripraví prezentáciu záverečnej práce v programe PowerPoint.

Po prezentácii práce nasleduje prečítanie posudkov školiteľa a oponenta. Po ich prečítaní študent odpovedá na otázky, ktoré školiteľ, resp. oponent vo svojom posudku položili, rovnako na otázky štátnicovej komisie. V záverečnom hodnotení sa zohľadňuje okrem iného aj schopnosť študenta prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce.

Požiadavky na prezentáciu v programe Power point:

- povinnosť presne dodržať určený čas: **8- 10 minút**
- odporúčaný rozsah prezentácie je 10- 15 slidov
- **veľkosť písma** v texte prezentácie je **minimálne 28**
- **veľkosť písma** vo všetkých tabuľkách je **minimálne 24**
- na jednom slide maximálne 6-8 riadkov
- text prezentácie skôr **vo forme odrážok**, nie celých viet
- **tabuľky a grafy zjednodušené, prehľadné**
- jednotný font písma a design slidov, jasné, kontrastné farby, nepoužívať efekty

Je potrebné dodržať nasledovnú štruktúru prezentácie záverečnej práce:

- ÚVOD A CIELE práce (približne 1-2 slidy)
- METODIKA (približne 3-4 slidy)
- VÝSLEDKY (približne 5-6 slidov, hlavná časť prezentácie)
- ZÁVER A ODPORÚČANIA PRE PRAX (približne 1-2 slidy)

ODOVZDÁVANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE:

- záverečná práca sa odovzdáva len v elektronickej forme cez systém AIS
- súčasťou záverečnej práce je zadanie, ktoré v elektronickej verzii práce nemusi byť podpísané
- práca sa do systému AIS sa ukladá vo formáte PDF, ktorý je možné previesť na text
- návod na prevod textu do formátu PDF:
https://uniba.sk/fileadmin/ruk/cit/ais/zaverecne-prace/navod_cutePDF.pdf
- tester či je pdf prevediteľné na text:
<http://testdoc.crzp.sk/?fn=main>
- súčasťou odovzdania práce je podpísanie Licenčnej zmluvy (elektronicky v AIS)
- odklad zverejnenia práce v licenčnej zmluve na viac ako 12 mesiacov musí byť odôvodnený a potvrdený zodpovednou osobou fakulty, žiadosť je potrebné podať cez systém AIS

Odkazy na podrobnejšie informácie o odovzdávaní prác a aktuálne zmeny:

<https://uniba.sk/o-univerzite/fakulty-a-dalsie-sucasti/cit/citps/ais/zaverecne-prace/>

<https://www.jfmed.uniba.sk/studium/studenti/organizacia-studia-v-akademickom-roku/zaverecne-prace/>

Manuál spracovala: Mgr. Zuzana Škodová, PhD.

Príloha č. 1 Obal a titulný list záverečnej práce- pre bakalársku prácu (pre ostatné typy práce je obal aj titulný list rovnaký, zmení sa len označenie typu práce- diplomová, resp. dizertačná, rigorózna).

Obal:

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSENIOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE**

NÁZOV PRÁCE

Bakalárska práca

2022

Meno a priezvisko autora, tituly

Titulný list:

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE**

NÁZOV PRÁCE

Bakalárska práca

Študijný program: pôrodná asistencia

Študijný odbor: pôrodná asistencia

Školiace pracovisko: Ústav Pôrodnej asistencie JLF UK

Školiteľ: meno a priezvisko, tituly

Martin, 2022

Meno a priezvisko autora, tituly

Príloha č. 2 Vzor štruktúrovaného abstraktu záverečnej práce

ABSTRAKT

PRIEZVISKO, Meno. *Kvalita života u žien po hysterektómii: psycho-sexuálne aspekty* [bakalárska práca]. Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav pôrodnej asistencie, Školiteľ: Mgr. Meno Priezvisko, PhD. Komisia pre obhajoby: Pôrodná asistencia. Stupeň odbornej kvalifikácie: Bakalár pôrodnej asistencie. Martin: JLF UK, 2022. 47 s.

Hysterektómia patrí medzi najčastejšie gynekologické operácie u žien, pričom môže mať dopad na kvalitu života u žien podstupujúcich tento zákrok. Cieľom záverečnej práce bolo preskúmať spokojnosť s kvalitou života u žien, ktoré tento zákrok podstúpili, a identifikovať najčastejšie problémy, ktoré sa po tomto zákroku vyskytujú v psychosexuálnej oblasti.

Prierezového deskriptívneho výskumu sa zúčastnilo 90 žien po hysterektómii (priemerný vek respondentiek 53,48, SD= 4,63). Pre zber údajov bol použitý štandardizovaný Dotazník spokojnosti zo životom (Satisfaction with life scale), a súbor otázok zostavený pre účely štúdie, týkajúci sa najčastejších problémových oblastí po hysterektómii. Na štatistické spracovanie výsledkov boli využité deskriptívne štatistické postupy.

Ako najčastejšie negatívne dopady hysterektómie uvádzali ženy vo výskumnom súbore predovšetkým náhle hormonálne zmeny (38%), a negatívne zmeny v psychickom prežívaní (23%). Uvádzané však boli aj pozitívne dopady, najmä fakt, že už nemajú problémy zapríčinené ochorením pre ktoré bola hysterektómia indikovaná (54%), a odstránenie obavy z rakoviny maternice (23%). So svojím sexuálnym životom je po zákroku spokojná len približne polovica žien (52,2%), pričom pred zákrokom hodnotilo sexuálny život ako uspokojivý 71,1%. Celkovú spokojnosť so životom vyjadrilo 41,1%, naopak miernu alebo výraznejšiu nespokojnosť 43,3% žien.

Pri starostlivosti o ženy podstupujúce hysterektómiu by cieľom malo byť nielen kvalitné poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ale tiež v rámci ošetrovateľskej starostlivosti a edukácie zohľadňovanie možného dopadu hysterektómie na kvalitu života a najmä na psychosexuálnu oblasť.

Kľúčové slová: hysterektómia, kvalita života, psychosexuálne aspekty kvality života.

Príloha č. 3 Príklad štruktúry výskumne orientovanej práce

OBAL

TITULNÝ LIST

ZADANIE

ABSTRAKT- slovenský

ABSTRAKT- anglický

PREDHOVOR

OBSAH

ÚVOD

1 Psychoprofylaktická príprava na pôrod v kontexte pôrodnej asistencie

1.1 Základné charakteristiky a metódy psychoprofylaxie v procese prípravy na pôrod

1.1.1 Obsahová tematika psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.1.2 Metodika psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.1.3 Najčastejšie využívané metódy nácviku dýchania a zvládania bolesti

1.2 Pozitívny prínos psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.2.1 Prínos psychoprofylaktickej prípravy pre zvládanie bolesti a stresu počas pôrodu

1.2.2 Prínos psychoprofylaktickej prípravy pre psychickú pohodu ženy

1.2.3 Prínos psychoprofylaktickej prípravy z hľadiska priebehu pôrodu

1.3 Súčasný stav využívania psychoprofylaktickej prípravy na pôrod na Slovensku

2 Cieľ práce a charakteristika metodologických postupov

2.1 Cieľ práce

(napríklad: Hlavným cieľom práce je zistiť aké sú skúsenosti žien po pôrode s psychoprofylaktickou prípravou na pôrod a ako hodnotia jej efektivitu z hľadiska priebehu pôrodu. Cieľom práce je tiež zistiť aké percento žien vo výskumnom súbore sa zúčastnilo prípravy na pôrod, a aké zlepšenia v príprave na pôrod by ženy vo výskumnom súbore uvítali)

2.2 Výskumný súbor

(V tejto časti je potrebné uviesť počet účastníčok výskumu a ich základné charakteristiky- vek, vzdelanie, parita, typ pôrodu, resp. iné dôležité faktory z hľadiska zvolenej výskumnej témy; a tiež spôsob výberu výskumného súboru)

2.3 Meracie nástroje

(Tu sa uvádza popis dotazníkov, alebo inej metódy-- napr. pozorovanie, rozhovor..., použitej na zber údajov, uvádza sa názov dotazníka, autor, účel na aký sa používa, počet položiek a subškál, spôsob vyhodnocovania, maximálne skóre, normy, psychometrické vlastnosti- reliabilita a validita a pod. V prípade že autorka použila vlastný merací nástroj, zostrojený špecificky pre účely práce, je takisto potrebné tento merací nástroj podrobnejšie popísať)

2.4 Organizácia výskumu a proces zberu dát

(Uvádza sa časové rozpätie a iné podrobnosti realizácie výskumu, a tiež etické otázky- informovaný súhlas, súhlas etickej komisie a pod.)

2.5 Spôsob spracovania dát

(Uvedie sa spôsob spracovania a prezentácie dát- napr. deskriptívna štatistika- priemery, percentá výskytu, grafy a tabuľky)

3 Výsledky

3.1 Celkové vnímanie psychoprofylaktickej prípravy rodičkami

3.2 Hodnotenie psychoprofylaktickej prípravy rodičkami z hľadiska efektivity, resp. zvládania bolesti a stresu počas pôrodu

4. Diskusia

ZÁVER

ZOZNAM LITERATÚRY

Príloha č. 4 Príklad štruktúry práce zameranej na edukáciu

OBAL

TITULNÝ LIST

ZADANIE

ABSTRAKT- slovenský

ABSTRAKT- anglický

PREDHOVOR

OBSAH

ÚVOD

1 Psychoprofylaktická príprava na pôrod v kontexte pôrodnej asistencie

1.1 Základné charakteristiky a metódy psychoprofylaxie v procese prípravy na pôrod

1.1.1 Obsahová tematika psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.1.2 Metodika psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.1.3 Najčastejšie využívané metódy nácviku dýchania a zvládania bolesti

1.2 Pozitívny prínos psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.2.1 Prínos psychoprofylaktickej prípravy pre zvládanie bolesti a stresu počas pôrodu

1.2.2 Prínos psychoprofylaktickej prípravy pre psychickú pohodu ženy

1.2.3 Prínos psychoprofylaktickej prípravy z hľadiska priebehu pôrodu

1.3 Súčasný stav využívania psychoprofylaktickej prípravy na pôrod na Slovensku

2 Cieľ práce a charakteristika metodologických postupov

2.1 Cieľ práce

(napríklad: Hlavným cieľom práce je návrh edukačného programu, súčasťou práce je aj popis praktickej realizácie edukácie zameranej na prípravu na priebeh pôrodu a metódy zvládania bolesti počas pôrodu v skupine budúcich matiek- prvorodičiek. Ďalším cieľom práce je tiež analýza a zhodnotenie skúseností s realizovanou edukáciou z krátkodobého hľadiska)

2.2 Charakteristika edukačnej skupiny

(V tejto časti je potrebné popísať v akej skupine bola edukácia realizovaná- počet účastníčok edukácie a ich základné charakteristiky- vek, vzdelanie, anamnestické údaje, resp. iné dôležité faktory z hľadiska zvolenej témy; a tiež spôsob výberu skupiny)

2.3 Popis a špecifikácia metodiky edukácie

(v štruktúre tejto časti je potrebné sa zamerať na popis metodických postupov využitých vo všetkých 5. fázach edukácie: posúdenie (obsah edukačného posúdenia, aké boli použité metódy na identifikovanie edukačných potrieb, posúdenie vedomostí a zručností), diagnostika, plánovanie, realizácia a hodnotenie. Špecificky sa treba zamerať najmä na podrobnú špecifikáciu spôsobu edukácie - ktoré tematické okruhy boli náplňou edukačného programu (plánu), formulácia cieľov, aká forma edukácie bola zvolená, koľko stretnutí sa realizovalo, dĺžka stretnutí, aké boli použité vyučovacie metódy v jednotlivých fázach realizácie (motivačná, expozičná, fixačná, hodnotiacia), aké edukačné materiály...)

3 Výsledky

3.1 Analýza priebehu edukácie a jednotlivých krokov edukačného procesu

3.2. Celkové zhodnotenie edukácie z hľadiska jej realizácie a naplnenia cieľov

4. Diskusia

ZÁVER

ZOZNAM LITERATÚRY

Príloha č. 5 Príklad štruktúry teoretickej prehľadovej práce

OBAL

TITULNÝ LIST

ZADANIE

ABSTRAKT- slovenský

ABSTRAKT- anglický

PREDHOVOR

OBSAH

ÚVOD

1 Psychoprofylaktická príprava na pôrod v kontexte pôrodnej asistencie

1.1 Základné charakteristiky a metódy psychoprofylaxie v procese prípravy na pôrod

1.1.1 Obsahová tematika psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.1.2 Metodika psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.1.3 Najčastejšie využívané metódy nácviku dýchania a zvládania bolesti

1.2 Pozitívny prínos psychoprofylaktickej prípravy na pôrod

1.2.1 Prínos psychoprofylaktickej prípravy pre zvládanie bolesti a stresu počas pôrodu

1.2.2 Prínos psychoprofylaktickej prípravy pre psychickú pohodu ženy

1.2.3 Prínos psychoprofylaktickej prípravy z hľadiska priebehu pôrodu

1.3 Súčasný stav využívania psychoprofylaktickej prípravy na pôrod na Slovensku

2. Cieľ práce a charakteristika metodologických postupov

2.1 Cieľ práce

(napríklad: Hlavným cieľom práce bolo na základe systematického prehľadu aktuálnych vedeckých výskumov realizovaných na danú tému zodpovedať otázku, aká je efektivita psychoprofylaktickej prípravy na pôrod z hľadiska zvládania bolesti a stresu počas pôrodu)

2.2. Metodika a postup vyhľadávania literárnych zdrojov

(podrobný popis procesu vyhľadávania literárnych zdrojov, v akých vedeckých databázach/časopisoch sa vyhľadávalo, resp. aké iné zdroje boli použité, kritériá a výsledky vyhľadávania zdrojov- koľko článkov bolo zahrnutých do vyhľadávania, ako boli posudzované, koľko bolo vybratých do práce, súčasťou je prehľadná tabuľka)

3 Výsledky

(vo výsledkovej časti sa zhrnú a analyzujú výsledky všetkých nájdených výskumov vzhľadom k stanovenému výskumnému cieľu, výsledková časť obsahuje aj tabuľky- v tabuľke sa uvádza prehľad o metodologickej stránke nájdených štúdií: napr.: v ktorej krajine bol výskum realizovaný, v ktorom roku, koľko účastníkov bolo v jednotlivých výskumoch, aký nástroj zberu dát bol použitý- napr. dotazník, rozhovor..., či išlo o longitudinálny (dlhodobý, opakovaný) alebo prierezový (jednorazový) výskum, či išlo o experiment, korelačnú štúdiu, observačnú štúdiu, výskum ex post facto..., resp. iné dôležité informácie týkajúce sa spôsobu realizácie daných výskumov, v tabuľke tiež uvádzame aké boli výsledky každej jednej štúdie- napr. či sa v danej štúdií potvrdila alebo nepotvrdila efektivita prípravy na pôrod)

3.1 Prehľad a metodologická charakteristika jednotlivých štúdií

3.2 Analýza výsledkov vedeckých štúdií z hľadiska efektivity prípravy na pôrod

4 Diskusia

ZÁVER

ZOZNAM LITERATÚRY

Príloha č. 6 Príklad zápisu citovanej literatúry v zozname použitej literatúry podľa normy ISO 690 a STN ISO 6903.

TUČNÝM PÍSMOM SÚ VYZNAČENÉ POVINNÉ ÚDAJE, OBYČAJNÝM PÍSMOM NEPOVINNÉ ÚDAJE.

1. Knihy/Monografie (tiež záverečné a kvalifikačné práce)

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov : podnázov. Poradie vydania. **Miesto vydania : Vydavateľ, rok vydania. Rozsah strán. Edícia. ISBN.**

Príklady:

TIMKO, J. – SIEKEL, P. – TURŇA, J. 2004. *Geneticky modifikované organizmy*. 2. vyd. Bratislava : Veda, 2004. ISBN 80-224-0834-4.

LOMINADZE, D. G. 1981. *Cyclotron Waves in Plasma* 1st ed. Oxford : Pergamon Press, 1981. International Series in Natural Philosophy. ISBN 0-08-021680-3.

MIKULÁŠOVÁ, K. 2009. *Didaktické pomôcky pre praktickú výučbu na hodinách výtvarnej výchovy pre 2. stupeň základných škôl* : diplomová práca. Bratislava : Univerzita Komenského, 2009.

2. Článok v časopise

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov článku. In Názov zdrojového dokumentu. ISSN, rok, ročník, číslo zväzku, rozsah strán (strana od-do).

Príklady:

STEINEROVÁ, J. 2000. Princípy formovania vzdelania v informačnej vede. *Pedagogická revue*. 2000, roč. 2, č. 3, s. 8-16.

BEŇAČKA, J. a kol. 2009. A better cosine approximate solution to pendulum equation. *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*. 2009, vol. 40, no. 2, p. 206-215.

3. Článok zo zborníka alebo knihy

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov príspevku. In Názov zborníka : podnázov. **Miesto vydania : Vydavateľ, rok vydania. ISBN, rozsah strán (strana od-do).**

Príklady:

ZEMÁNEK, P. 2001. The machines for "green works" in vineyards. *9th International Conference : Fruit Growing and viticulture*. Lednice : Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001. p. 262-268.

BOĐOVÁ, M. a kol. 1990. An introduction to algorithmic and cognitive approaches for information retrieval. *18. Informatické dni* : sborník referátů z mezinárodní vědecké konference o současných poznatcích informačních a komunikačních technologiích a jejich využití. Praha : Univerzita Karlova, 1990. s. 17-28.

4. Normy, zákony

Označenie a číslo normy:rok vydania, (nie rok schválenia, alebo účinnosti) **Názov normy**.

Príklady:

STN ISO 690:1998, *Dokumentácia – Bibliografické odkazy – Obsah, forma a štruktúra*.

ISO 690-2:1997, *Information and documentation – bibliographic references – Part 2:*

Electronic documents or parts thereof.

Zákon č. 183/2000 Z.z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987

Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 38/1997 Z.z. o Matici slovenskej.

5. Elektronické dokumenty - monografie

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov : podnázov. [**Druh nosiča**]. **Miesto vydania** : Vydavateľ, dátum vydania. Dátum aktualizácie [**Dátum citovania**]. **Dostupnosť a prístup**. ISBN.

Príklad:

SMITH, Albert. 2008. *Constitutional history*. [CD-ROM]. Toronto : Steward Press, 2008.

ISBN 0-7710-1932-7.

SPEIGHT, J. G. 2005. *Lange's Handbook of Chemistry*. [online]. London : McGraw-Hill, 2005. 1572 p. [cit. 2009.06.10.] Dostupné na internete:

<http://www.knovel.com/web/portal/basic_search/display?EXT_KNOVEL_DISPLAY_bookid=1347&EXT_KNOVEL_DISPLAY_fromSearch=true&EXT_KNOVEL_DISPLAY_searchType=basic>. ISBN 978-1-60119-261-5.

6. Články v elektronických časopisoch, zborníkoch a iné príspevky

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov. In **Názov zdroja**. [**Druh nosiča**]. **rok vydania, ročník, číslo [dátum citovania]**. **Dostupnosť a prístup**. ISSN.

Príklady:

HOGGAN, D. 2002. Challenges, Strategies, and Tools for Research Scientists. In *Electronic Journal of Academic and Special Librarianship* [online]. 2002, vol. 3, no. 3 [cit. 2003-01-10].

Dostupné na internete: <http://southernlibrary.icaap.org/content/v03n03/Hoggan_d01.htm>.

ISSN 1525-321X.

ZEMÁNEK, P. 2001. The machines for "green works" in vineyards. In *9th International Conference : Fruit Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice : Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001, p. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.

Príloha č. 7 Informovaný súhlas a súhlas etickej komisie s realizáciou výskumu pre potreby záverečných prác- postup riešenia etických otázok v rôznych prípadoch.

1. výskumný subjekt je pacient

(výskum s pacientmi v akomkoľvek prostredí -ambulancie, nemocnica, domáca starostlivosť, špecifické internetové stránky, kde je možný kontakt s pacientmi ako napr. Liga proti rakovine a pod...):

- v prípade nemocnice (nemocníc) je nutný súhlas etickej komisie nemocnice,
- v prípade ambulancií a iného prostredia je nutný súhlas etickej komisie príslušného VÚC,
- v prípade, ak nemocnica nemá etickú komisiu postupuje sa nasledovne: žiada sa súhlas vedenia nemocnice a súhlas vedúceho pracoviska (pracovník); ak sa z práce plánuje publikovať vedecká štúdia, potom sa môže žiadať aj súhlas etickej komisie vzdelávacej inštitúcie, v našom prípade etickej komisie JLF UK (súhlas nemocnice mu musí predchádzať),
- v prípade, ak sa informácie získavajú od pacientov prostredníctvom internetu – nutný súhlas etickej komisie JLF UK

2. výskumný subjekt je sestra, pôrodná asistentka, lekár...

(výskum so zdravotníckymi pracovníkmi):

- žiada sa súhlas vedenia nemocnice a súhlas vedúceho pracoviska (pracovník),
- v prípade ak sa tento subjekt oslovuje prostredníctvom internetu, platia pravidlá ako pri internetovom výskume

3. výskumný subjekt je študent:

- žiada sa súhlas etickej komisie príslušného VÚC, vopred sa získava súhlas riaditeľa vzdelávacej inštitúcie.

4. výskum realizovaný na internete

(výskumný subjekt sú jednotlivci ochotní vyplniť internetový dotazník, anketu a pod.):

- oboznámiť sa s pravidlami a podmienkami používania konkrétneho internetového portálu či stránky,
- riadiť sa užívateľskými podmienkami a zásadami ochrany osobných údajov konkrétneho internetového portálu, na ktorom prebieha výskum,
- ak jednotlivci zámerne zdieľajú informácie na internete, tieto informácie je možné považovať za verejne prístupné (teda sa môžu použiť), pokiaľ existujúce právne predpisy, zásady ochrany osobných údajov a podmienky používania konkrétneho internetového portálu nedeklarujú, že ide o súkromné informácie; ak portál takéto pravidlá nemá, je možné ho považovať za verejný priestor,
- pri zbere dát osobného charakteru (čo sa v našich prácach vyskytuje prakticky vždy) je nutné získať informovaný súhlas,
- **internetový súhlas nie je forma plnohodnotného súhlasu**, nakoľko ten sa získava iba formou priameho podpisu, z tohto hľadiska sú prípustné rôzne verzie súhlasu, ktoré závisia od technického spracovania dotazníka; pri internetovom súhlase sa za súhlas považuje už ochota vyplniť dotazník,
- v prípade, ak výskumník disponuje technológiou, kde je možné získať digitálny podpis, potom sa to považuje za plnohodnotnú formu súhlasu,
- každá forma internetového súhlasu musí obsahovať: základné údaje o charaktere výskumu, inštitúciu, kde sa výskum realizuje, údaje o výskumníkovi (odporúča sa aj kontakt na výskumníka), upozornenie o anonymnosti a dobrovoľnosti, ako aj účel použitia získaných údajov.

Formy internetových súhlasov:

- a) forma súhlasu na internete prostredníctvom úvodu na dotazníku; po úvode nasledujú inštrukcie k vyplneniu dotazníka,
- b) forma súhlasu prostredníctvom samostatného informovaného súhlasu (môže sa potvrdiť kliknutím); po ňom nasleduje úvod dotazníka a inštrukcie k jeho vyplneniu,
- c) forma súhlasu prostredníctvom samostatného informovaného súhlasu (potvrdí sa kliknutím), až po jeho potvrdení sa rozbalí samostatný dotazník.

5. výskum prostredníctvom e-mailu:

- platia podobné pravidlá, ako prostredníctvom internetu,
- prostredníctvom e-mailu sa dá získať aj plnohodnotný informovaný súhlas, ak je subjekt ochotný vytlačiť a podpísať tlačivo, preskenovať a následne ho odoslať späť e-mailom, v prípade ak disponuje digitálnym podpisom je možné použiť aj ten.

Poznámky:

V prípade bakalárskych, magisterských, rigorózných a dizertačných prác sa na etickú komisiu JLF UK vyplní príslušná žiadosť na stránke <https://www.jfmed.uniba.sk/fakulta/organizacna-struktura/eticke-komisia/> , spravidla sa pri tomto type prác nevyžaduje účasť študenta (výskumníka).

Užitočné odkazy:**Etické komisie samosprávnych krajov**

<http://www.health.gov.sk/Clanok?eticke-komisie-samospravnych-krajov>

Etické komisie zdravotníckych zariadení/samosprávnych krajov v SR – zoznam

<http://www.health.gov.sk/Clanok?eticke-komisie-zdravotnickych-zariadeni-samospravnych-krajov-v-sr>

Prílohu č.7. spracovala Mgr. Eva Urbanová, PhD. v spolupráci s Mgr. Jurajom Čápom, PhD., členom etickej komisie JLF UK v Martine

Príloha č. 8 Etika publikovania vedeckých výsledkov zo záverečných prác

Pri publikovaní výsledkov získaných v záverečných prácach vo forme vedeckých publikácií (napr. články vo vedeckých časopisoch, príspevky na odborných konferenciách) je potrebné dodržiavať zásady etiky vedeckého publikovania.

Prvým autorom vedeckej publikácie je zvyčajne tá osoba z výskumného tímu, ktorá napísala samotný text vedeckej publikácie (článku, konferenčného príspevku).

V prípade, že text publikácie zostavujú viaceré osoby z výskumného tímu- ako prvý autor by mala byť uvedená osoba, ktorá zostavila väčšiu časť textu, resp. ktorá tiež výraznejšie prispela k realizácii výskumu (k vedeckej koncepcii a metodike práce, zberu údajov, analýze a interpretácii výsledkov).

Ako spoluautor vedeckého článku by mala byť uvedená každá osoba, ktorá:

1. významne prispela k vedeckej koncepcii a metodike výskumu alebo k získaniu a analýze dát v rámci výskumu, a ktorá zároveň
2. napísala časť článku alebo poskytovala zásadné odborné komentáre k textu práce

Každý spoluautor musí odsúhlasiť text článku/príspevku pred jeho zaslaním a zároveň prijíma plnú zodpovednosť za obsah publikovaného článku, jeho vedeckú správnosť, originalitu a korektnosť.

Pokiaľ niekto prispel k vedeckej publikácii, ale nespĺňa všetky tieto vymenované kritériá, mal by byť uvedený v poďakovaní (acknowledgement) článku a malo by byť špecifikované jeho príspevie, napr. že sa podieľal na zbieraní dát, na jazykovej korektúre článku, na štatistickom spracovaní, a pod.

Autorom záverečnej práce je študent. Pokiaľ sa študent rozhodne publikovať vedeckú publikáciu na základe výsledkov svojej práce, nie je automaticky povinný uvádzať školiteľa práce ako spoluautora. Avšak pokiaľ školiteľ výrazne prispel k vedeckej koncepcii a metodike výskumu, k analýze a interpretácii získaných dát; a podieľal sa na kritickom posúdení textu publikácie, mal by byť podľa zásad vedeckej etiky uvedený ako spoluautor danej publikácie. Pokiaľ študent školiteľa uvedie ako spoluautora, musí mu poskytnúť možnosť sa vyjadriť k textu ešte pred odoslaním publikácie.

Pokiaľ vedeckú publikáciu na základe dohody so študentom zostavuje školiteľ práce, študent vždy musí byť uvedený ako spoluautor práce a musí text práce odsúhlasiť pred jeho odoslaním.

Aj pri publikovaní vedeckých výstupov zo záverečných prác platia zásady korektného a pravdivého referovania o získaných výsledkoch výskumu a platí tiež zásada **vyhýbania sa DUPLICITNÝM publikáciám**- čiže vyhýbať sa publikovaniu viacerých rovnakých článkov alebo viacerých rovnakých abstraktov z jedného výskumu, resp. z jednej záverečnej práce. Publikovanie jedného abstraktu z príspevku na konferencii, ktorého obsah (ciele, získané dáta a ich interpretácia) skrátene referuje o rovnakých cieľoch a výsledkoch ako vedecký článok zo záverečnej práce sa nepovažuje za duplicitnú publikáciu.

(kritériá etiky vedeckého publikovania a autorstva publikácií sú spracované podľa ICMJE-International Comitee of Medical Journal Editors)